

08.10.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**8 Ekim 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

8 Ekim 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

ATAMA KARARLARI

— Hâkimler ve Savcılar Kuruluna Ait Atama Kararları

HÂKİMLER VE SAVCILAR KURULU KARARI

— Hâkimler ve Savcılar Kurulu Genel Kurulunun 06/10/2021 Tarihli ve 730 Sayılı Kararı

YÖNETMELİKLER

— Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

— Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Dış İlişkiler ve Uluslararası Öğrenci Koordinasyon Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

YARGI BÖLÜMÜ

YARGITAY KARARI

— Yargıtay 3. Hukuk Dairesine Ait Karar

Cumhuriyet

Yayın Adı : Cumhuriyet
Referans No : 105937316
Periyod : Günlük
Erişim : 65385

Yayın Tarihi : 08.10.2021
Rek.E.(\$) : 878,33
STxCM : 14,17
Dağılım No : Ulusal

Küpür Sayfa : 10
Tiraj : 21795
Sayfa : 1/1
Newslihter : [Web Link](#)

İş dünyasında yatırım artışı için 'Paris' umudu

Paris İklim Anlaşması'nın Meclis'te onaylanması iş dünyasını heyecanlandırdı. Uluslararası Yatırımcılar Derneği Başkanı (YASED) Ayşem Sargın, "Bu onay sürdürülebilirlikte dünya liginde yer alan bir Türkiye demek. Bu önemli adımın ülkemizin her alanda rekabetçiliğine önemli katkı sağlayacağına inanıyoruz" dedi. Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı **Faik Yavuz** ise bu tür anlaşmalar

rı üretici ve sanayicinin kendilerine ekstra bir külfet olarak görmemele-ri gerektiğini belirterek "Tam aksi-ne çocuklarımıza, torunlarımıza bırakacağımız daha yaşanabilir bir dünya için atılmış doğru bir karar olarak görmelidir" diye konuştu. EĞİAD Ege Genç İş İnsanları Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Alp Avni Yelkenbiçer de "Çok önemli bir adımdır ama asıl işimiz şimdi başlıyor" dedi.

“Paris İklim Anlaşması, AB Yeşil Mutabakatı’nın ilk adımı”

HABER MERKEZİ

Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı **Faik Yavuz**, Paris İklim Anlaşması’nın TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilmesi ile ilgili açıklamalarda bulundu. Yavuz, “Paris İklim Anlaşması, önümüzdeki yıllarda hayatımıza girecek olan, Avrupa Yeşil Mutabakatı (European Green Deal) olarak bildiğimiz ve giderek küreselleşen dünyada göz ardı edemeyeceğimiz bir mutabakatın da ilk adımıdır” dedi.

Yavuz, “Paris İklim Anlaşması’nın, tüm

Ankara Ticaret Borsası (ATB) Başkanı **Faik Yavuz**

partilerin oy birliği ile TBMM Genel Kurulu’nda kabul edilmesini memnuniyetle karşılıyor ve ülkemize hayırlar getirmesini diliyorum. Bu mutabakata uymayan ülkelerin, ithalat ve ihraca-

tımızın çok büyük bir bölümünü gerçekleştirdiğimiz AB ülkeleriyle ticari faaliyetleri askıya alınacak. Benim şahsi fikrim, bu tür anlaşmaları üreticimiz, sanayicimiz, iş insanlarımız kendilerine ekstra bir

külfet olarak görmemelidir. Tam aksine çocuklarımıza, torunlarımıza bırakacağımız daha yaşanabilir bir dünya için atılmış doğru bir karar olarak görmelidir. Anlaşmanın çok daha önemli bir boyutu da iklim değişikliği ve buna bağlı etkiler. Dileğim bu anlaşma ile seller, taşkınlar, heyelanlar ve en önemlisi kuraklık zaman içinde hafifler. Su kaynaklarımız kendini yeniler ve tarım arazilerimiz bereketli günlerine tekrar kavuşur” ifadelerini kullandı.

Küresel gıda fiyatları 10 yılın zirvesinde

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), eylül ayına ilişkin küresel gıda fiyat endeksini yayınladı.

FAO Gıda Fiyat Endeksi Eylül'de aylık bazda yüzde 1,2 yükselirken, yıllık bazda 32,8 arttı.

FAO'ya göre, dünya gıda emtia fiyatları Eylül ayında sıkılaştan arz koşulları ile buğday ve palm yağı gibi temel ürünlere yönelik güçlü talebin etkisiyle yükseldi.

130,0 puana çıkan Endeks, Eylül 2011'den bu yana en yüksek seviyesini görerek 10 yılın zirvesine çıktı.

FAO Tahıl Fiyat Endeksi güçlü talebe karşın ihracat olanaklarının daralması sonucu Eylül ayında bir önceki aya göre yüzde 2 arttı. Dünya buğday fiyatları aylık bazda yüzde 4'e yakın artarken, bir önceki yıla göre yüzde 41 yükseldi.

Dünya pirinç fiyatları da Eylül ayında yükselirken, mısır fiyatları da aylık bazda ortalama yüzde 0,3 artarak yıllık olarak ortalama yüzde 38 yükseliş kaydetti.

FAO Kıdemli Ekonomisti Abdolreza Abbassian, “Önemli tahıllar arasında, talebin hızla yükselen fiyatlara karşı test edilmesi gerektiğinden, buğday önümüzdeki haftalarda odak noktası olacak” diyor.

FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi, güçlü küresel ithalat talebi ve Malezya'daki üretimi etkileyen göçmen işgücü açığına ilişkin endişeler nedeniyle uluslararası palm yağı fiyatları 10 yılın en yüksek seviyelerine ulaştığından, aylık bazda yüzde 1,7 ve yıllık bazda ise yaklaşık yüzde 60 arttı.

Dünya kolza yağı fiyatları da önemli ölçüde değer kazanırken, soya ve ayçiçek yağı fiyatları geriledi.

FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi, güçlü küresel ithalat talebi ve Avrupa ve Okyanusya'daki mevsimsel faktörlerin, başta tereyağı olmak üzere tüm süt ürünleri için uluslararası fiyat tekliflerini yükseltmesiyle, Ağustos ayına göre yüzde 1,5 arttı.

FAO Şeker Fiyat Endeksi, dünyanın en büyük şeker ihracatçısı Brezilya'daki olumsuz hava koşulları ve yüksek etanol fiyatlarının desteğiyle bir önceki aya göre yüzde 0,5 ve bir önceki yıla göre yüzde 53,5 yükseldi. Öte yandan, yavaşlayan küresel ithalat talebi ve Hindistan ve Tayland'daki iyi üretim beklentileri yukarı yönlü baskıyı azalttı.

FAO Et Fiyat Endeksi Eylül'de aylık bazda yatay bir seyir izlerken, yıllık bazda yüzde 26,3 arttı. Küçükbaş ve büyükbaş hayvan fiyatları, sıkı tedarik koşulları nedeniyle yükselirken, kümes hayvanları ve domuz eti fiyatları, geniş küresel arz hacmi, Çin ve Avrupa'daki düşük talep nedeniyle geriledi.

2021'de rekor tahıl üretimi hâlâ talebin altında

2021'de dünya tahıl üretiminin 2 milyar 800 milyon ton ile tüm zamanların rekorunu kıracağı görülüyor fakat FAO'nun bugün yayınlanan son Hububat Arz ve Talep Özeti'ndeki yeni projeksiyonlara göre, söz konusu üretim miktarı 2021/22 pazarlama sezonunda beklenen tüketim gereksinimlerinden daha az gözüküyor.

2021/22'de dünya tahıl kullanımının hayvan yemi için buğday kullanımında beklenen önemli bir artışın öncülüğünde bir önceki sezona göre yüzde 1,8 artışla 2 milyar 811 milyon ton olacağı tahmin ediliyor.

2021'de 776,7 milyon ton buğday hasat edilmesini öngören FAO, Doğu Avrupa ve Avustralya'da beklenen daha yüksek verimlerin, Kanada ve Rusya Federasyonu'nda öngörülen hava ve ekim kaynaklı üretim düşüşlerini telafi edeceğini görüşünü paylaşıyor.

Küresel iri taneli tahıl üretimi için tahmin, küresel sorgum ve arpa hasadının mısırdan daha hızlı artmasıyla birlikte 1 milyar 504 milyon ton olarak belirlendi.

Dünya pirinç üretiminin 50 milyon ton olarak öngörülüyor. Söz konusu rakam yeni bir rekor olarak nitelenirken Hindistan'dan üretim artışına yönelik gelen haberler beklentileri güçlendirdi.

Sonuç olarak, 2021/22 dünya tahıl stoklarının kullanım oranının bir önceki yıldaki yüzde 29,2'den yüzde 28,4'e düşmesi bekleniyor ancak yine de genel olarak rahat bir seviyeye işaret ediyor.

Tarım Kredi'den fiyatlara ilişkin açıklama

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri (Tarım Kredi), "Fiyatlar Gayet Uygun Değilmiş" başlığıyla yer alan haberdeki Tarım Kredi Kooperatif marketlerine ait olduğu iddia edilen fiyatların gerçeği yansıtmadığını bildirdi.

Tarım Kredi, Tarım Kredi iştiraki Tarım Kredi Pazarlama ve Marketçilik Ař hakkında son dönemde çeşitli basın ve yayın kuruluşlarında çıkan haberlere ilişkin yazılı açıklama yaptı.

şirketin bugün itibarıyla Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı 1000 mağaza hedefini en kısa sürede tamamlamak adına planladığı 13 lojistik merkezini devreye alarak yaygın ve hızlı dağıtım altyapısını oluşturduğuna dikkat çekilen açıklamada, şu ifadelere yer verildi: "Çeşitli basın ve yayın kuruluşlarında iddia edildiği üzere bugün itibarıyla toplam mağaza sayımız 159 değil, 47 il ve 227 ilçede olmak üzere 483'tür. Mevcut 483 mağazaya ek olarak 227 Kooperatif Market'in proje ve inşaat çalışmaları devam etmektedir. Yıl sonuna kadar hizmete alınacak 710 Kooperatif Market ve 5 Koopgross Market'in yanı sıra 2022 yılı ilk çeyreğine kadar 1000 markete ulaşması için bütün ekiplerimiz üstün bir gayretle çalışmalarına devam etmektedir. Ayrıca 247 birim Tarım Kredi Kooperatifinin teşhir alanları artırılarak 2021 yılı içerisinde tüketicilerimizin istifadesine sunulmuştur. Yine bir başka günlük gazetede ise 'Fiyatlar Gayet Uygun Değilmiş' manşetiyle verilen haberde, Tarım Kredi Kooperatif marketlerdeki fiyatların incelendiği belirtilerek şirketimizin marketlerine ait olduğu iddia edilen fiyatlar üzerinden yanlış ve yanıltıcı bir haber yapılmıştır. İnternet sitemiz ve sosyal medya hesaplarımızdan da

duyurduğumuz üzere belirtilen fiyatlar, Tarım Kredi Kooperatif marketlerin gerçek fiyatlarını yansıtmamaktadır."

"733 noktada tüketicilerimizin istifadesine sunmuştur"

Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri'nin, Kooperatif Market Projesi başta olmak üzere iştirakleri marifetiyle 2017'de yalnızca 535 milyon lira olan üreticiden doğrudan ürün değerlendirme faaliyetini, 2020 yılı sonu itibarıyla 2,4 milyar lira olarak gerçekleştirdiğinin kaydedildiği açıklamada, Tarım Kredi'nin bu yılki 3,5 milyar liralık ürün alım hedefiyle hacmini 3 yılda yaklaşık 6 kat artırdığı vurgulandı.

Açıklamada, şunlar kaydedildi: "Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın tevdi ettiği görev gereği üreticilerimize tarımsal girdileri uygun koşullarda sağlarken, tüketicilerimizi de güvenli gıda ile yine uygun koşullarda sofralarında buluşturarak korumak en önemli görevimizdir. Ülke genelinde teşkilatlanmış 1615 kooperatifi, 200 hizmet bürosu ve 800 binden fazla ortağıyla Türkiye'nin en büyük çiftçi kuruluşu olan Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri, doğal ve güvenli çiftçi ürünlerini; bugün itibarıyla 13 farklı ilde kurulan lojistik merkezleri sayesinde dönüştürülen birim kooperatifleri, gross marketleri ve Kooperatif Marketleri ile birlikte toplamda 733 noktada tüketicilerimizin istifadesine sunmuştur. Ayrıca bayi formatımız olan Koopmarket ve internetten hızlı alışveriş imkanı sağlayan Koopgell ile ilgili demo çalışmalarımız devam etmektedir."

Birçok sektörde köklü değişim bekleniyor

Yeşil ekonomi düzeni tüm sektörlerde köklü bir değişim süreci gerektirirken, Türkiye'nin özellikle ihracatının sürdürülebilir şekilde devam etmesi için sanayicilerin Yeşil Mutabakat'a uyumu kritik önem arz ediyor.

Dijital ortamda düzenlenen "Yeşil Mutabakat'a Uyum: Dönüşümün Neresindeyiz?" başlıklı toplantı, kamu ve özel sektör temsilcileriyle uzmanları bir araya getirdi.

Toplantıda konuşan Avrupa Birliği (AB) Türkiye Delegasyonu Başkanı Nikolaus Meyer-Landrut, Paris Anlaşması'nın TBMM'de onaylanmasını son derece çok sevindirici bir gelişme olarak belirterek, "Önümüzdeki birkaç yıl çok kritik, 2030'a kadar emisyonları yüzde 55 azaltmak istiyorsak bugün harekete geçmemiz gerekiyor. AB'nin açıkladığı 55'e Uyum paketi, Avrupa'nın üzerinde çalıştığı kilit öneme sahip bir paket." diye konuştu.

AB'de karbon salımının fiyatlandırılacağını, karbon salımının azaltılması için teşvikler sağlanacağını ifade eden Meyer-Landrut, dünya çapında iyi bir karbon sistemi kurulmasının amaçlandığını anlattı.

Meyer-Landrut, sınırda karbon düzenlemesi için enerji tüketimi ve karbon salımı yüksek sektörlerin seçildiğini söyledi.

Karbon salımının Türkiye'de fiyatlanması durumunda Avrupa'da karbon vergisi ödenmesine gerek kalmayacağını kaydeden Meyer-Landrut, karbon fiyatlaması

Türkiye'de Avrupa'ya kıyasla düşükse sınırda karbon düzenlemesinin gündeme geleceğini aktardı.

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçıvan ise Türkiye'nin Paris Anlaşması'nı onaylamasıyla uluslararası alanda benimsenen yol haritasına katkıda bulunacağını dile getirerek, "Artık dönüşü olmayan bir yola girdiğimizi görüyoruz. Biz de sanayiciler olarak kendi işlerimiz kadar insanlık üzerindeki sorumluluklarımız çerçevesinde sürdürülebilirlik konusunda öncü bir rol oynamayı hedefliyoruz. Güçlü ihracat yapısı olan bir sanayimiz var, özellikle AB'den gelen rüzgar bizim sanayicimizi de sürdürülebilirlik temalı bir üretim anlayışına dönüştürmede önemli bir rol oynuyor." ifadesini kullandı.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM STRATEJİSİ YAYIMLANACAK

Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Uluslararası İlişkiler Dairesi Başkanı Safa Uslu, Türkiye'nin Yeşil Mutabakat'ı tam olarak uygulayabilmesi için uluslararası iş birliğini güçlendirmek istediğini ve gelecek dönemde dijital dönüşüm strateji belgesini yayımlayacağını belirtti.

Yeşil Mutabakat'ın zorluklarına rağmen Türkiye için bir fırsat olduğunu belirten Uslu, yeşil dönüşümde enerji verimliliği, kojenerasyon, yenilenebilir enerji ve enerji tasarrufunun önemli rol oynayacağını vurguladı.

Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) Kurucu Direktörü Güven Sak ise alınacak önlemlerin zamanlamasının çok önemli olduğuna dikkati çekerek, "Türkiye'nin sınırda karbon düzenlemesine uyumu açısından emisyon ticaret sistemini bir an önce ve nasıl tasarlayacağımız çok önemli olacak. Bundan sonra adil geçişin nasıl olacağını tartışmamız, tüm paydaşları tartışma sürecine katmamız, emisyonları nasıl azaltabileceğimize dair bir plan hazırlamamız gerekiyor." dedi.

Bu dönüşümün sermaye yoğun bir dönüşüm olacağının altını çizen Sak şunları kaydetti:

"Yabancı sermaye dahil finansmanın nasıl sağlanacağı konusu üzerinde düşünmemiz gerekiyor. Küresel ölçekte bir finansman mekanizmasına ihtiyaç var. Batı'da negatif faizli birikmiş olan çok miktardaki tasarrufun, Türkiye gibi ülkelere nasıl aktarılacağı üzerinde düşünmek gerek."

Bakan Muş: Fiyatlara doğrudan müdahale edemeyiz

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, gıda fiyatlarındaki artışa ilişkin incelemelerin sürdüğünü belirterek, "Serbest piyasa ekonomisi geçerli, fiyatlara müdahale etmeyiz" dedi.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, gıda fiyatlarındaki artışa ilişkin, "Gıda alımlarında kapsamlı bir denetim yapıyoruz. Birkaç koldan denetimlerimiz sürüyor. Serbest piyasa ekonomisi geçerli, fiyatlara müdahale etmeyiz" ifadelerini kullandı.

Bakan Muş, NTV'de katıldığı bir programda, dünyada pandemiden sonra emtia fiyatlarının yükseldiğini belirterek, "Vatandaşlardan şikayetler geliyor denetim yapıyoruz. Teftiş Kurulu bakıyor, denetimleri sürdürüyoruz. Elde ettiğimiz verileri kurul içinde değerlendiriyoruz" dedi.

Girdi maliyetleri ister istemez fiyatlara yansıdığını ifade eden Muş, "Gıda alımlarında kapsamlı bir denetim yapıyoruz. Denetimler 1-2 günde sonuçlanan olaylar değil. Bütün sistemi inceleme altına aldık. Diğer alanlarla ilgili değerlendirdiğimiz noktalar var. Zincir marketlerle alakalı teftiş kurulu başkanlığı bakıyor. Rekabet Kurulu'nun çeşitli denetimleri oluyor. Arz talep dengesinde izah edilemeyen artışlar mı var bakıyoruz. Birkaç koldan denetimlerimiz sürüyor" ifadelerini kullandı.

Dünyanın olağanüstü bir dönemden geçtiğini ve dünyadan ciddi bir enflasyon oluştuğunu aktaran Muş, "Serbest piyasa ekonomisi geçerli, fiyatlara müdahale etmeyiz. Fiyatların dengelenmesi için mücadele etmek gerekiyor" şeklinde konuştu.

"Doğrudan fiyatlara müdahale etmek söz konusu değil"

Araç satışlarıyla ilgili de iddialara ilişkinde değerlendirme yapan Muş, "İnceleyeceğiz, hukuksuz bir durum varsa gerekirse mevzuatımızı da değiştiririz. Vatandaş ÖTV indiriminden sonra araba bulamadığı ile alakalı şikayetler yapıyor. 'Galerilere verdiler arabaları. Bayiler galerilerle anlaştı' diyorlar. Bunlar iddia. Biz bunu araştırmakla görevliyiz. Bu araç stokta tutulmuşsa, gerçekten galericiye verilmişse, vatandaşa araçlar verilmemişse ve biz bunu tespit edersek yaptırımları çok ağır. Her çalışmanın belli ölçülerde katkısı olur. Tekelleşmeye ya da hakim noktaya gidecek mekanizmaya müsaade edemeyiz. Doğrudan fiyatlara müdahale etmek söz konusu değil" dedi.

E-ticarete düzenleme

Bakan Muş, e-ticarete artış olduğunu belirterek, "Gıdadan elektronik tekstile kadar. Güncellenmesi gerektiği kanaatindeyiz. E-ticaret teknolojinin getirdiği bir şey. Ticaretin büyük bir kısmı belki buraya kayacak. Biz aslında bu alanında yetersiz olduğu kanaatindeyiz. Fiyatlarda oynaklık mı var gibi soruların düzenlenmesi bu alanın düzenlemesi gerektiğini biliyoruz. Arzu ettiğimiz şu bir tane 2 tane platform olmasın 1000 tane olsun domine etmesin sistemi. Rekabet ortamı hem kalite hem de fiyat olarak vatandaşa dönsün" ifadelerini kullandı.

Hal yasasında tatışmalar olduğunu belirten Muş, "Biz çalışmalarımızı yapıp ihtiyaç ve taleplerimizi değişikliklerimizi ileteceğiz" dedi. Muş, tarımda erken uyarı sistemi tanımlanmak üzere olduğunu ifade etti.

Yılın ilk 6 ayında afetlerde kayıp 93 milyar doları aştı, 42 milyar doları sigortadan karşılandı

Uluslararası İstanbul Sigortacılık Konferansı'nda iklim krizi masaya yatırıldı

ANKARA (İHA)

Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB) Başkanı Atilla Benli, "2021'in ilk 6 ayında ekonomik kayıp 93 milyar doları aşarken, 42 milyar dolarlık kısmı ise sigortalı hasarlardan oluştu. 2020 yılında ülkemizde 984 afet meydana gelirken, bu rakam 1940 yılından beri en yüksek düzeyine ulaştı" dedi.

Uluslararası İstanbul Sigortacılık Konferansı, konusunda uzman sektör liderlerinin katılımıyla çevrim içi olarak "İklim Değişimi, Doğal Afetler-Sigorta ve Reasürans Dünyasında Yeni Risk Yaklaşımı" başlığıyla gerçekleştirildi. Sigorta Tatbikatçıları Derneği (STD) tarafından iki oturumda gerçekleşen konferansın açılış konuşmasını yapan STD Başkanı Fahri Altıngöz, iklim kriziyle ilgili önemli noktaların altını çizdi. Altıngöz, "İklim değişikliği son dönemin oldukça gündemde olan konusu. Birleşmiş Milletlerin raporuna göre son 20 yılda meydana gelen 7 bin doğal afet yaklaşık 1,5 milyon can aldı. Yaşanan bu afetlerin hasarı ise 3 trilyon doları aştı. Önceki 20 yıla kıyasla bu müthiş bir artış. Yaşanan fırtınalar ise iki kattan fazla artmış durumda. Son dönemde yaşanan kuraklık, yangın ve seller küresel ısınmaya dikkat çekiyor. Tüm

bunların doğal sonucu olarak sigorta ve reasürans dünyası risk değerlendirmelerini yeniden gözden geçiriyor, yeni yollar aranıyor” dedi.

“Doğal afetler ve kuraklık meselesi hayatımızın bir parçası halini alacak elzem bir sorun olarak karşımızda duruyor”

Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği (TSB) Başkanı Atilla Benli ise, “Aşırı yağışlar ve peşinden gelen seller, orman yangınları, şiddetli fırtınalar ve dolu yağışlarını bu felaketlere örnek sayabiliriz. Ve afetler artık belli bir zaman dilimi ve gelişmiş ülke, gelişmemiş ülke ayrımı da yapmıyor. Ülkemizdeki orman yangınları ve sel felaketleri ile ilgili acı tecrübemiz de iklim değişikliği konusunun ne kadar ciddi boyutlara geldiğinin önemli bir göstergesiydi. Üzücü olan bundan sonra bu tür ani hava değişimleri ve iklim olaylarıyla daha sık karşılaşacak olmamız. Doğal afetler ve kuraklık meselesi hayatımızın bir parçası halini alacak elzem bir sorun olarak karşımızda duruyor” dedi.

Benli, Türkiye’deki sigorta sektörüyle ilgili son gelişmelere ilişkin şunları söyledi: “Sektörümüzde prim üretimi ağustos itibarıyla yüzde 17.1’lik bir artışla 63 milyar lira oldu. Yıl sonunda bu rakamın 100 milyar lira olacağını öngörüyoruz. Hayat-sağlık branşında ise yüzde 20’nin üzerinde prim artışı, yangın branşında yüzde 25’lerin üzerinde prim artış oranı gerçekleşti. Bunlar bizi mutlu etse de kat edeceğimiz aşamalar için yeterli olmadığını biliyoruz. Halkımızın hayatına değer katmak, devletimizin yükünü paylaşmak gibi çok önemli vizyonlarımız var. Bu bilinçle hep birlikte kol kola girerek var gücümüzle çalışıyoruz. Türkiye ekonomisine katma değer sağlamak, sektöre değer katmak, ürünlerimizi geliştirmek gibi önemli amaçlarımız var. Sektörümüzün gelişimine katkı sağlayacak her türlü projeye değer sağlamaktan mutluluk duyuyoruz.”

“2020 yılında ülkemizde 984 afet meydana gelirken, bu rakam 1940 yılından beri en yüksek düzeyine ulaştı”

Konferansta Swiss Re’nin Sigma raporuna göre 2020 yılının sigortacılık sektörü için en maliyetli yıl olarak kayıtlara geçtiği, yıl içerisinde küresel olarak 190 milyar dolar ekonomik kayıp yaşanırken, sigortacılık sektörünün 81 milyar dolarlık kısmını karşıladığı bilgisini veren Benli, “İçerisinde bulunduğumuz 2021’in ilk 6 ayında ekonomik kayıp 93 milyar doları aşarken, 42 milyar dolarlık kısmı ise sigortalı hasarlardan oluştu. 2020 yılında ülkemizde 984 afet meydana gelirken, bu rakam 1940 yılından beri en yüksek düzeyine ulaştı” ifadelerini kullandı.

Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu Başkan Yardımcısı Mete Güler ise konferansta finansal sigortalarda sektörün önünü açacak çalışmalar yürüttüklerine dikkat çekerek, “Bina tamamlama sigortasında penetrasyonu artırmak istiyoruz, bu konuda da çalışmalar devam ediyor. Dijital poliçeye önem veriyoruz. Bunu hayata geçirmek için çalışmalarımız devam ediyor. Tüm belgeleri güvenli bir

şekilde imzalama, saklama imkanı ile sigorta şirketlerinin hızının artması ve operasyonel maliyetinin azalmasını amaçlıyoruz” dedi.

“Tarım üreticilerini fiyat dalgalanmalarından koruyan Gelir Koruma Sigortası yıl sonunda pilot olarak hayata geçecek”

SEDDK Başkan Yardımcısı Güler, konferansın ana başlığı olan iklim krizine ilişkin, “İklim dünyanın en önemli konusu oldu. İklim değişikliğinin sebep olduğu ve olacağı ekonomik kayıplarda sigorta önemli rol oynuyor. DASK depremden doğan zararlarda kritik bir rol üstleniyor. Sel felaketlerinin ek teminat olarak entegre edilmiş bütüncül zorunlu doğal afet sigortası için çalışmalarımız devam ediyor. Tarım üreticilerini fiyat dalgalanmalarından koruyan Gelir Koruma Sigortası yıl sonunda pilot olarak hayata geçecek” değerlendirmesini yaptı.

Konferansın ikinci oturumu, IUC Group CEO’su Menekşe Uçaroğlu’nun moderatörlüğünde “Underwriting/Fiyatlandırma ve Modelleme” başlığı altında gerçekleşti. Panelde Ernst Rauch (Munich Re), Maruice Williams (Willis), Nicolas Gregory (Swiss Re), Prof. Dr. Sinan Akkar (Türk Re), Tom Johansmeyer (Verisk) ve Marie-Laure Fandeur (Scor) konuşma yaptı.

ATO'dan vergi düzenlemesi açıklaması: Reel sektör uzaktan incelemeye hazır değil

Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Başkan Gürsel Baran, TBMM gündemindeki düzenlemeyle getirilmesi öngörülen uzaktan denetimin mükelleflere kolaylıktan öte yük ve kaygı getireceğini belirterek, "Reel sektör uzaktan incelemeye hazır değil." dedi.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda kabul edilen 'Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'ni değerlendiren Ankara Ticaret Odası (ATO) Başkanı Gürsel Baran, reel sektörün uzaktan incelemeye hazır olmadığını söyledi.

Yasa teklifinde bazı maddelerin ihtiyacı karşıladığına ancak bazılarının güncellenmesi gerektiğine işaret eden Baran, "Yarım asırdan uzun süredir yürürlükte olan vergi kanunlarında düzenleme yapılmasını olumlu buluyoruz. Bu düzenlemenin teknolojiye gelişmeler ve iş dünyamızın üretme ve gelişme azmine uygun bir içerikle hayata geçirileceğine inanıyoruz." ifadelerini kullandı.

Yılda dört kez tahsil edilen geçici verginin üç kez tahsil edilecek olmasını iş dünyasının talep ettiğini, gelir vergisinden istisna tutulan devlet desteklerinin tevkifat dışında bırakılmasının da doğru olacağını belirten Baran, teklifin vergi incelemelerinin 'uzaktan' yapılmasını mümkün hale getirdiğini aktardı.

"Düzenleme, bu süreçte mükellefe fayda sağlamaz"

Baran, şunları kaydetti: "Vergi Usul Kanunu, incelemenin kural olarak incelemeye tabi olanın iş yerinde yapılması gerektiğini, bunun uygun olmaması halinde dairede

yapılabileceğini hükme bağlamış durumda. İncelemenin vergiyi doğuran olayların meydana geldiği iş yerinde yapılması, inceleme yapan kişinin iş yerini görmesi, işin niteliklerini gözlemlemesi, muhasebe biriminden bilgi alması ve iş yerini gözlemlemesi açısından önemlidir. Bir işletmenin incelemeye alınması, diğer mükellefler açısından da caydırıcı etki doğurması itibarıyla sistemin sağlıklı işlemesine hizmet etmektedir. Mevcut düzenin değiştirilmesi ve incelemenin başka bir fiziki mekanda yapılmasının sağlanması, defter, belge ve kayıtların taşınması gibi ek bir külfet ortaya çıkarma riski taşımaktadır. Dijitalleşmenin yeterince benimsenmediği bu süreçte uzaktan denetim, mükelleflere kolaylıktan öte yük ve kaygı getirecektir. Reel sektör uzaktan incelemeye hazır değil. Bu düzenleme, dijitalleşmenin tamamen benimsenmediği bu süreçte mükellefe fayda sağlamaz."

Teklifle basit usulde vergi mükellefi olanların gelir vergisinden istisna tutulmasının öngörüldüğünü ifade eden Baran, bu gruptaki mükelleflerin defter tutmadığını, vergi tevkifatı yapmadığını, geçici vergi beyannamesi vermediğini ve teslim ve hizmetlerinin KDV'den istisna olması nedeniyle KDV beyannamesi de vermediğini vurguladı.

Baran, basit usulde vergilendirilen mükelleflerin sağlanan tüm avantajlara rağmen gelir vergisi istisnası kapsamına alınmasının kayıt dışılığı teşvik etme ve haksız rekabete neden olma riski taşıdığı uyarısında bulundu.

"Vergiye uyumlu mükellef ödüllendirilmeli"

Teklifte yer alan uyumlu mükellef indirimine ilişkin düzenlemenin, vergiye uyumu artıracak ve düzenli ödemeyi teşvik edecek nitelik taşımadığını belirten Baran, düzenlemenin aksine vergi indirimine hak kazanabilmek için aranan koşulların mükellefleri uyuma teşvik etmekten uzak olduğunu söyledi.

Baran, "Bu açıdan SGK'nin uyguladığı yüzde 5'lik prim desteği örnek alınabilir. Benzeri bir uygulama hayata geçirilerek, vergiye uyumlu mükellefi ödüllendirerek, vergi bilinci ve ahlakını güçlendirecek bir yapı ortaya konulmalıdır." değerlendirmesinde bulundu.

Teklifle, yıllık gelir vergisi beyannamelerinin verilme döneminin marttan şubata çekilmesinin öngörüldüğünü kaydeden Baran, şunları ifade etti: "Gelir vergisi mükelleflerinin iş yerlerinden bilgileri toparlayıp derleyip beyanname vermesi için 25 Şubat tarihi yeterli süre tanımadığı için bu düzenlemede eskisi gibi mart ayı korunmalıdır. Aynı şekilde Kurumlar Vergisi'nde de beyanname verme süresi mart ayına çekiliyor. Şirketlerin genel kurulları gerçekleşmeden beyanname vermeleri, Ticaret Kanunu açısından sorun oluşturacaktır. Bu nedenle eski tarihle devam edilmesi gerekiyor. Teklifte yer alan yeniden değerlendirme sistemine ilişkin düzenleme ise yerinde ve sevindirici olmuştur. Yeniden değerlemede değer artışından vergi talep edilmesi uygulamayı olumsuz etkiler."

Türkiye'den 40 F-16 almak için adım: Talep ABD'ye iletildi

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri'nden 40 adet F-16 satın almak için başvuru yaptı. 30 Eylül'de iletilen teklif mektubunda TSK envanterinde bulunan 80 adet F-16 uçağının modernize edilmesi talebi de var. Anlaşmanın tamamlanması için ABD bürokrasisinin onay sürecinin sonuçlanması beklenenecek.

Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri'nden (ABD) F-16 satın almak istiyor. Türkiye ABD'den 40 adet **F-16** satın almak için başvuruda bulundu. Aynı zamanda halihazırda envanterde bulunan 80 adet **F-16** tipi savaş jetinin modernizasyonu için anlaşma teklif edildi. Ankara'nın teklif mektubu 30 Eylül tarihinde Washington'a iletildi.

Türkiye'nin bu talebi **ABD Dışışleri Bakanlığı ve Savunma Bakanlığı (Pentagon)** tarafından değerlendirilecek. Eğer yönetimden silah satışına izin çıkarsa bu talebi ABD Kongresi'ne gönderecek. Kongreden de onay alınması durumunda satış gerçekleşecek.

Ekonomi çevreleri satışın değerinin yaklaşık 10 milyar dolar civarında olduğunu söylüyor.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ABD Başkanı Joe Biden, Roma'daki G-20 Liderler Zirvesi'nde bir araya gelecek. Bu teklifin, iki liderin görüşmesinde gündeme gelmesi bekleniyor.

World Air Forces 2021 raporuna göre Türkiye'de farklı tiplerde olmak üzere toplamda 245 adet F-16 savaş jeti bulunuyor. Bunlardan bir kısmının 2030 yılına kadar emekliye ayrılması bekleniyor.

PROSEDÜR UZUN

Pentagon, F-16'nın üretici firması Lockheed Martin'le görüşecek. Şirketle bir fiyat teklifi üzerinde çalışılacak. Ardından ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından bir onay süreci yönetilecek. Daha sonra ise Kongre'den onay alınması gerekecek. Tüm bunlar olumlu sonuçlarsa Türkiye'nin hem F-16 satınalma hem mevcut savaş jetlerini modernize etme talebi kabul edilecek.

İrfan Donat

Kırsal imara açılıyor

07 Ekim 2021 Perşembe, 18:01

Gıda fiyatlarındaki yüksek seyir gündemden düşmüyor.

Gıda enflasyonunun nedenleri ve sonuçlarına yönelik tartışmalar iyiden iyiye alevlendi.

Kamuoyu haklı olarak mutfaktaki yangın ile meşgulken kırsalın dengelerini değiştirebilecek önemli gelişmeler de yaşanıyor.

Resmi Gazete'nin 11 Temmuz 2021 tarihli sayısında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yayınlanan **yönetmelik**, gıda arz güvencesinin sigortası niteliğindeki tarım alanlarının geleceğini yakından ilgilendiriyor.

Yönetmelikteki değişiklikleri ve ne tür riskler barındırdığını Akıllı Tarım programında **Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi** Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyesi **Prof. Dr. Bülent Gülçubuk** ile konuştuk.

Prof. Dr. Gülçubuk'un dikkat çektiği noktaları sizlerle de paylaşmak istedik.

“Plansız Alanlar İmar Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” başlığını taşıyan kararda, Bakanlık, yönetmeliğin **4'üncü maddesinde yaptığı değişiklik**le, belediye ve mücavir alan sınırları dışında kalan köy ve mezraların yerleşik alan ve civarına yeni bir tanım getirdi.

Yönetmelik değişikliğiyle, 30 büyükşehir sınırı içerisinde yer alan **köylerdeki yapılaşma sınırı 100 metreden 300 metreye çıkarıldı**. Böylece köylerin etrafında yeni yapılaşmalar için 200'er metrelik yeni bir genişleme alanı oluşturuldu. Aslına bakarsanız bu yönetmelik sadece 30 büyükşehri değil geri kalan 51 ili de yakından ilgilendiriyor.

Buna benzer kararlara maalesef şehirlerden alıştığımız(!). Artan nüfusa paralel olarak büyüyen kentlerde yoğunlaşmanın azaltılması için zaman zaman birinci sınıf tarım alanları feda edilerek yeni imar alanları açılıyor.

Ama köylerde nüfusun azaldığı, kente göç olgusunun hala devam ettiği bir ortamda kırsal alanlar için böyle bir karar almanın mantığını anlamakta zorlanıyoruz.

Anadolu'nun farklı illerindeki köyleri her fırsatta ziyaret ediyoruz. Köy kahvesine uğradığımızda ise köydeki hane sayılarının azaldığı ve birçok evin artık boş kaldığı, sadece yaşlı ve emeklilerin köyde ikamet ettiğine yönelik serzenişlere şahit oluyoruz.

Peki, o zaman yerel nüfusu her geçen gün azalan kırsaldaki köy ve mahallerin imar sınırını genişletmenin mantığını biri bize açıklayabilir mi?

Prof. Dr. Bülent Gülçubuk da benzer şekilde aynı soruyu soruyor: "Kırsal alanın boşalmasından şikâyet ediyoruz. 'Genç nüfus yok' diyoruz, üretim için çiftçi kalmadı. Bu hangi ihtiyaçtan doğdu da imar sınırını 100 metreden 300 metreye çıkardık, bu konuda kamuoyunu tatmin edici bir bilgi ortaya çıkmadı."

5,000 YERİNE 1,500 METREKARE

Yönetmelikteki değişiklik sadece bununla da sınırlı değil.

Bir parsel birden fazla yapı yapılmasını yasaklayan düzenleme de yumuşatılarak, bin beş yüz metrekareden (1,5 dekar) büyük parsellerin içine üç ayrı yapının birden yapılmasının önü açılmış durumda.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın yaptığı yeni düzenlemeye göre, iskan dışı alanlarda 1,500 metrekare üzeri hisseli parsellerde Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınarak en çok 1 konut amaçlı yapı yapabilme imkanı 3'e çıkarıldı. Yapıların komşu parsel sınırına 5 metre mesafe bırakma zorunluluğu 3 metreye düşürüldü.

Prof. Dr. Bülent Gülçubuk, söz konusu değişikliği biraz daha detaylandırıyor: "Eskiden kırsal alanda yapılaşmaya yönelik olarak en az 5 bin metrekare üzeri alan zorunluluğu ve konut büyüklüğü olarak da yüzde 5 ile sınırlandırılan maksimum 250 metrekare kuralı vardı. Şimdi bu, 1,500 metrekareye indirildi. Her bir binanın yapı inşaat alanı 250 metrekareyi, toplam yapı inşaat alanı da 750 metrekareyi geçmemek üzere üç adede kadar yapı yapılabilecek. Böylece aynı parsel içerisine 3 villa birden inşa edilebilecek. Bu da toprak ve su kaynakları üzerinde ciddi baskılar yaratacak."

RUHSAT ZORUNLULUĞU KALDIRILDI

Peki, başka ne değişiklikler var diye soranlar için yanıtı Prof. Dr. Gülçubuk'tan alıyoruz.

İskân dışı alanlarda taban alanı 75 metrekareyi ve 2 katı geçmemek üzere yapılacak 1 bağ evi için Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla köy içi yapılara benzer şekilde ruhsat zorunluluğu, yeni yönetmelik ile kaldırıldı. Köylerde bina çatılarında yapılan güneş enerji sistemleri yapı ruhsatından muaf tutuldu.

Birden fazla yapı yapılan parsellerde, binalar arası asgari mesafe sınırı bitişik yapılar hariç 10 metreden 6 metreye düşürüldü. Bina azami yükseklikleri ise 6,50 metreden 7,50 metreye çıkarıldı.

Silo gibi tarımsal yapılarda, gerekçeli rapor hazırlanmak ve Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınmak kaydıyla yüksekliğin 15 metreye çıkarılmasına imkân sağlandı.

YABANCILAR KÖYLERE EV YAPABİLECEK

Bir diğer değişiklikle de köylere yapı yapabilmek için aranan köy nüfusuna kayıtlı olma ve köyde sürekli oturma şartları kaldırıldı.

Yeni düzenlemeyle birlikte şehirlerde yaşayan insanların yabancısı oldukları köylere daha kolay konut ve benzeri yapı yapabileceklerini kaydeden Prof. Dr. Gülçubuk, "Yapılan bu düzenleme ile mevcut köylerin etrafında bir anlamda yabancılardan oluşan yeni bir çember oluşacağından endişe ediliyor. Yeni yönetmeliğin özellikle Ege, Akdeniz, Marmara ve Karadeniz köylerine yoğun talep oluşturması bekleniyor" diyor.

DANIŞTAY'A DAVA AÇILDI

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın köyleri adeta küçük şehirlere dönüştürecek düzenlemesinin iptali için Danıştay'a farklı sivil toplum kuruluşları tarafından davalar açıldı.

Örneğin, TMMOB Şehir Plancıları Odası, köyleri şehirleştirecek düzenlemenin yürütmesinin durdurulması ve iptali için 8 Eylül'de Danıştay'a dava açtı.

Dava dilekçesinde kırsal alanların hızla yapılaşmaya açılacağı, köylerde ihtiyaç fazlası yapı kirliliğinin oluşacağı, ülkenin özellikle cazip turizm bölgelerindeki kıyı, dağ ve yayla köyleriyle, Karadeniz'in fındık ve çay bahçelerinin beton yığınınına dönüşeceği uyarıları yapıldı.

TEMA Vakfı da Danıştay'a başvuran STK'lar arasında yer alıyor.

STK'ların genel olarak itiraz dilekçelerinde köy hayatı, tarım, yayla, kıyı ve ormanların geleceğine yönelik çok ciddi endişeler dile getirildi. Yayımlanan yönetmeliğin, hem İmar Kanunu hem de Toprak Koruma Kanunu'na aykırı olduğu kaydedildi.

Tüm bu gelişmeleri yorumlayan Prof. Dr. Bülent Gülçubuk, "Güçlü ekonomilerde üretime dayalı sermaye oluşumu olur. Üretim, markalaşma, dış ticaret, katma değer oluşturma gibi unsurlar sermaye oluşumuna katkıda bulunur. Türkiye, son yıllarda sermaye oluşumunu daha doğrusu oluşturmamayı fiziksel varlıkları satarak elde etmeye çalışıyor. Toprak, su, mera, orman, yol, baraj, havaalanı, deniz limanları gibi fiziksel varlıkları satarak sermaye oluşturmaya çalışıyor. Bu ise ekonomik sorunların kalıcı çözümüne katkıda bulunmuyor" diyor.

Prof. Dr. Gülçubuk bir de uyarıda bulunuyor: "Doğal varlıkları servete, sermaye oluşumuna dönüştürmek gıda güvencesi, sürdürülebilir toprak kullanımı, kırsal yaşamın devamı ve çiftçilik açısından tehditler yaratıyor. Sermaye birikimi, sermaye oluşturma sorununun çözümü için doğal varlıkları üzerinden rant oluşturmak geleceği belirsiz kılmaktır."

GÖZLER TARIM VE ORMAN BAKANLIĞINDA

Bir yandan gıda fiyatlarının diğer taraftan da gıda güvencesine dair risklerin tartışıldığı bir ortamda, bu sorunların üstesinden gelmenin yolunun tarım topraklarını koruyup üretimi artırmaktan geçtiğini hatırlatan Prof. Dr. Gülçubuk, "Ama karşımıza çıkan bazı düzenlemeler ciddi anlamda tarımsal üretimin geleceğinde riskler ve tehditler yaratabiliyor. Burada tarım ve hayvancılıktan söz ediliyor ama bu yönetmeliği çıkaran Çevre ve Şehircilik Bakanlığı... Bu konuda, Tarım ve Orman Bakanlığının tarım toprakları, mera, orman ve su kaynaklarına yönelik olası risk ve zararları hesaplayarak ciddi adımlar atması gerekiyor. Yoksa doğa üzerindeki baskı daha fazla artacak. Neden bu konularda kırsal alanlarda yaşayan vatandaşların görüşü alınmaz, onlara fikirleri sorulmaz? Bunu da merak ediyorum. Avrupa Yerel Yönetimler Sözleşmesine imza atmış durumdayız ve bir yerde idari bir değişiklik yapılacaksa kamuoyunun rızasına başvurulmak zorunda ama şuan gittiğimiz köy ve kasabalardaki muhtarlara ve vatandaşlara sorduğumuzda bu gelişmelerden haberdar olmadıklarını görüyoruz. " diyor.

Bakalım bu gelişmeler karşısında her fırsatta tarım alanlarının korunması yönünde kamu spotları yayınlayan Tarım ve Orman Bakanlığı nasıl bir yaklaşım sergileyecek?

Birlikte izleyip göreceğiz.

Faiz düştü; bakın neler neler oldu, kimler kârlı çıktı?

Alaattin AKTAŞ

08 Ekim 2021 Cuma

✓ **Merkez Bankası'nın faizi düşürmesinden ülke olarak nasıl bir yarar sağladık, henüz ortaya çıkan somut bir gelişme yok. Ama faizi indirmeden önce "elini belli eden" Merkez Bankası yabancıların erken davranıp çıkmasına yol açmış.**

Merkez Bankası 23 Eylül'de faizi bir puan aşağı çekti de ne oldu? Bu sorunun yanıtı var mı? "Daha dur, dün bir bugün iki" diyenler olursa soruyu şöyle değiştirelim: "Peki ne olmasını bekliyoruz?"

Aslında bu sorunun yanıtı tabii ki var da, biz olumlu anlamda ne olduğunu soruyoruz. Yoksa olumsuz sonuç ya da etki ararsanız neler neler var...

Bu faiz indirimiyle bir şeyler yaşanacak ve bir dizi kazanım elde edilecekse de bunların ne olabileceğini kestirmek pek kolay değil. En azından bizim için... Ama faizi indirme kararı verenler elbette ortaya çıkacak kazanımların ne olacağını biliyordur. Ya da şimdiye kadar bir dizi olumlu gelişme sağlanmıştı da, biz görememiştiriz, o da mümkün tabii ki.

Ama bizim gözlemlediğimiz gelişmeler de yok değil. Bu faiz indirimi sayesinde birileri bayağı bir kazanım elde etti.

Yabancı elini çabuk tutmuş

Bu köşede defalarca değindik. Elinde iskontolu olarak ihraç edilmiş iç borçlanma senedi bulunanlar, faiz düşürüldüğü zaman kısa sürede kara geçer. Vade sonundaki nominal değeri 100 lira olan bir kağıt, örneğin yüzde 25 faizle iskontolu olarak ihraç edildiğinde 80 liraya satılır. Faiz birden yüzde 20'ye indirilirse bu kağıdın değeri de anında 83 liraya çıkar. Faiz yükseltildiğinde ise tersi olur.

Her ne kadar 23 Eylül'deki faiz indirimi bir puanla sınırlı tutulmuş ve bunun sonucunda elinde kağıt bulunanlara görece düşük sayılabilecek bir avantaj

sağlanmışsa da, sonuçta yine de bir avantaj olduğu ortadadır. Faiz düşünce iç borçlanma kağıtlarının fiyatı normal seyrin üstünde bir artışa konu olmuştur.

Ancak yabancı yatırımcı çok muhtemeldir ki elini çabuk tutmuş ve faiz indirimini beklemeden çıkmıştır.

Çünkü faiz indirimiyle elindeki kağıdın fiyatı artmıştır ama bu artışı silip süpürecek bir kur artışı yaşanacağı da ortadadır. Yabancı yatırımcı bunu görmemiş olabilir mi?

Merkez Bankası verilerine göre yabancı yatırımcılar 17-24 Eylül arasında devlet iç borçlanma senedinde net 415.4 milyon dolarlık satış yaptı. Faiz indirimine gidilen toplantı 23 Eylül'deydi. Bu satışın ne kadarının indirimden önceki günlerde, ne kadarının daha sonra yapıldığını bilme şansımız yok. Çünkü veriler haftalık.

Faiz indirimiyle birlikte kurda artış yaşanmasına rağmen yabancı yatırımcı Türkiye'den çıkmaya sonraki haftada da devam etti. 24 Eylül-1 Ekim haftasında yabancılar 201.1 milyon dolarlık daha iç borçlanma senedi satarak Türkiye'den çıktı.

“Yabancı çıkışı hız kesecek” diyenler haklı!

Bu görüş en çok Merkez Bankası cephesinde taraftar buluyor. Ama haklılar; yabancı çıkışı giderek hız kesecek.

Söylenen doğru ama bu durumun altında yatan neden aslında can sıkıcı.

Yabancıların ya da yurtdışı yerleşiklerin elinde satabilecekleri devlet iç borçlanma senedi öylesine azaldı ki, artık çıkış ister istemez yavaşlayacak.

Merkez Bankası verileri, yabancıların elindeki iç borçlanma senetlerinin piyasa değerinin 1 Ekim itibarıyla 6 milyar 284 milyon dolara gerilediğini gösteriyor.

Her ne kadar son dönemde bir tanım değişikliğine gidildiği için bire bir kıyaslama yapılamazsa da 2018 sonu ve 2019 başında yabancıların devlet iç borçlanma senedi bakiyeleri 19 milyar dolar dolayında bulunuyordu.

Yüksek kuru gören vatandaş döviz sattı

✓ **Döviz tasarruf edenlerin çok büyük bir kısmı kur hareketleri karşısında adım atmamayı tercih etmekle birlikte kurdaki dalgalanmadan yararlanacak şekilde alış-satış yapanlarda artış var. Son faiz kararıyla kur yükselince vatandaş 5 milyar dolara yakın satış yaptı.**

Faiz indiriminden yararlanan bir kesim de döviz tasarruf edenler.

Merkez Bankası verilerine göre mevduat ve katılım bankalarında 17 Eylül'de toplam 265.2 milyar dolar döviz mevduatı bulunuyordu. Tutar, bir hafta sonra 24 Eylül'de 263.3 milyara geriledi. 1.9 milyar dolarlık bir azalma olmuştu. Yabancıların DİBS

stoklarında olduğu gibi mevduat hesaplarında da bu azalmanın ne kadarının faiz kararından önce, ne kadarının daha sonra gerçekleştiği bilmek zor.

Ama döviz hesaplarındaki azalma sonraki hafta daha da hızlandı. 24 Eylül-1 Ekim haftasında döviz hesaplarındaki azalma 3 milyar doları aştı.

Böylece döviz hesapları son iki haftada tam 4.9 milyar dolar azaldı.

Belli ki bazı tasarruf sahipleri artık daha ucuza aldıkları döviz kur yükselince satmayı tercih ediyor. Döviz alıp yastık altına koyarak ya da bankaya yatırarak tümüyle unutan ve kur hareketlerine karşı yalnızca hesaben elde ettiği karla yetinenler hala ağırlıkta olmakla birlikte kurdaki bu dalgalanmalardan yararlanmaya yönelenlerin varlığı da dikkat çekiyor.

Bu arada döviz hesaplarındaki azalmanın tümünün gerçek azalmayı yansıtmadığını, bu hareketin bir kısmının parite etkisinden kaynaklandığını da belirtelim. Örneğin geçen hafta gerçek kişilerin döviz hesaplarında kaydedilen 2.5 milyar dolarlık gerilemenin 774 milyon doları parite etkisinden kaynaklandı. Gerçek azalma ise 1.7 milyar dolar oldu.

Faiz indiriminden sonra döviz hesapları nasıl seyretti? (Milyon \$)

	1 Ekim	24 Eylül	17 Eylül	Fark		
				Son hafta	Önceki hafta	İki haftalık
Toplam	260.269	263.283	265.190	-3.014	-1.907	-4.921
Mevduat bankaları	229.464	232.042	233.467	-2.578	-1.425	-4.003
-Yurtiçi yerleşikler	205.273	207.295	208.923	-2.022	-1.628	-3.650
Gerçek kişiler	125.975	126.742	127.672	-767	-930	-1.697
Tüzel kişiler	79.298	80.553	81.251	-1.255	-698	-1.953
-Diğer	24.191	24.747	24.544	-556	203	-353
Katılım bankaları	30.805	31.241	31.723	-436	-482	-918
-Yurtiçi yerleşikler	27.411	27.866	28.374	-455	-508	-963
Gerçek kişiler	18.227	18.382	18.761	-155	-379	-534
Tüzel kişiler	9.185	9.484	9.613	-299	-129	-428
-Diğer	3.394	3.375	3.349	19	26	45

Nar ağacına “dut vermiyor” diye kızılmaz...

Ferit Barış PARLAK

08 Ekim 2021 Cuma

Nar ağacından dut vermesi beklenmez...

Ve, “dut vermiyor” diye “nar ağacına” kızılmaz...

* * *

Nar ağacı da, “İlla dut vereceğim!” demez...

* * *

Halı makinesiyle, un üretilmez...

Ve, un üretemediği için halı makinesine kızılmaz...

* * *

Halı makinesi, “Deneyeyim, belki un üretebilirim!” demez...

* * *

Kedi havlamaz...

Köpek miyavlamaz...

* * *

Yıllarca emek veren de vardır kediye, köpek sesi çıkarması için...

Onca emek, onca zaman...

Sonuç?

Diyelim ki başarılı; başarının getirisi?

* * *

Ekonomide de fıtratı, özelliği, gerçeği, doğası, ruhu, kültürü, görevi, şartları vardır her oyuncunun/parametrenin;

Ve bu oyuncular/parametreler arasındaki “kökten bağlı” sebep sonuç ilişkilerinin...

Eğitimin de, çabanın da, verimin de, borçlanmanın da, tasarrufun da...

Araştıranın da, geliştirenin de, üretenin de, taşıyanın da, pazarlayanın da, tüketenin de...

İhracatın da, ithalatın da, açığın da, fazlanın da...

Girdinin de, çıktının da...

Bürokrasinin de, siyasetin de, hukukun da, yatırım ikliminin de...

VELHASIL...

Denizyolu, demiryolu gibi “ürün taşıma için düşük maliyetli araçlar” ihtiyaç ve öncelikken; karayolu yapımına “öncelik” verilmişse;

Lokasyonda/yerinde tarımsal üretim için, alanlar açılmamış, teşvik edilmemişse;

Kamyoncuya, “100 vagonlu trenin maliyetine düşmüyorsun!”, “Gemi 20.000 konteyner alabiliyor, sen 2 konteyner alamıyorsun!” deyip, kızılmaz...

Ürün fiyatından daha fazlasını navluna, bir o kadar da yüklemede/taşımada/tezgahta zayıata, bir o kadar da kiraya/işletmeye veren satıcıya kızılmaz...

“Eğitimden işçiliğe” “planlamadan verimliliğe”, “taşımadan pazarlamaya” kadar tüm zincir “görülmeli”; zincirin son halkasına “bakmakla” sorun çözülmez...

Abdulkadir Selvi

Erdoğan ve Kılıçdaroğlu arasında taktik savaşı

8 Ekim 2021

Cumhurbaşkanı Erdoğan, beklenmedik bir hamle yaptı. Boksta buna ters kroşe diyorlar.

Anayasa'nın ilk dört maddesi konusunda hassas olan CHP'yi **Kılıçdaroğlu**'nun sözleri üzerinden vurdu. HDP konusunda hassas olan İYİ Parti'yi ise hem HDP üzerinden hem de **Akşener**'in en büyük siyasi sermayesi olan 28 Şubat'ın yiğit kadını imajı üzerinden hedef aldı.

Şimdi CHP ve İYİ Parti'de **Erdoğan**'ın bu taktiği anlaşılmaya, arkasından gelecek hamle tahmin edilmeye çalışılıyor. O nedenle hem **Erdoğan**'ın hamlesini hem de CHP ve İYİ Parti'deki değerlendirmeleri paylaşmak istiyorum. Ayrıca yeni anayasa konusunda **Erdoğan**'ın AK parti kurmaylarına son talimatını aktaracağım.

KILIÇDAROĞLU'NU ANAYASA ÜZERİNDEN VURDU

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, CHP Genel Başkanı **Kılıçdaroğlu**'nu CHP'nin kırmızı çizgisi olan Anayasa'nın değişmez, değiştirilmesi teklif dahi edilemez olan ilk dört maddesi üzerinden hedef aldı. TV'deki programda şu diyalog yaşanıyor.

Kılıçdaroğlu: Anayasa'yı değiştirelim diyoruz.

Araya giren şahıs: İkinci, üçüncü maddeleri mesela.

Kılıçdaroğlu: Tabii. Söyledik bütün bunların tamamını. Buyurun gelin, yapalım bunların hepsini.

O MADDELER NE DİYOR?

İkinci madde Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olduğunu belirtiyor. Laiklik ilkesinin CHP'nin '**altı ok**'undan biri olduğu dikkate alındığında durum vahim.

Üçüncü madde ise Türkiye'nin bölünmez bir bütün olduğunu, dilinin Türkçe olduğunu, Türk bayrağını, İstiklal Marşı'nı ve başkentinin Ankara olduğunu belirliyor.

Kılıçdaroğlu, Türkiye'nin başkentini mi, dilimizin Türkçe olmasını mı, Türk bayrağını mı, İstiklal Marşı'mızı mı değiştirecek?

Burada **Kılıçdaroğlu** ya karşıdan söylenen sözü tam anlamıyor ya da canlı yayının verdiği coşkuyla ne dediğini bilmiyor. Yoksa bunları savunan biri CHP Genel Başkanlığı koltuğunda oturamaz.

Ancak bu programdan sonra **Kılıçdaroğlu** tam olarak neyi onayladığını, neyi söylemek istediğini kamuoyuyla paylaşmadı. Öyle olunca bu iş üzerine yapışıp kaldı.

Erdoğan da **Kılıçdaroğlu**'nu CHP'nin en hassas olduğu noktadan hedef aldı.

CHP'LİLER NASIL YORUMLUYOR?

CHP'liler **Erdoğan**'ın bu hamlesini, eski Meclis Başkanı **İsmail Kahraman**'ın daha sonra yalanladığı Anayasa'nın ilk dört maddesiyle ilgili tartışmaları püskürtmek için yaptığını düşünüyorlar.

Bahçeli'nin Anayasa'nın ilk dört maddesi konusundaki hassasiyeti bilindiği için **Erdoğan**, **Kılıçdaroğlu**'nun konuşmasını gündeme getirerek tartışmayı Cumhur İttifakı'nın sahasından çıkarıp CHP'nin üzerine yığdı. "**Anayasa'nın ilk dört maddesini değiştirme fikri CHP'nin mi yoksa Kılıçdaroğlu'nun kişisel fikri midir?**" diye sordu.

AKŞENER'E İKİ SALVO

Cumhurbaşkanı Erdoğan, İYİ Parti lideri **Akşener**'i ilk kez bu kadar doğrudan hedef aldı.

Akşener'i **Akşener** yapan, 28 Şubat'taki duruşuydu. Yiğit kadın imajıydı. **Erdoğan**, **Akşener**'in, 28 Şubat kararlarının uygulanmasıyla ilgili olarak rahmetli **Mehmet Ali Birand**'a yaptığı açıklamanın videosunu izletti.

Peki **Erdoğan**, 28 Şubat üzerinden neden **Akşener**'i hedef aldı?

İYİ Partililere sordum. Üç madde halinde sıraladılar.

1- **Meral Akşener**'in, muhafazakâr kitlenin gözündeki 28 Şubat'a direnen yiğit kadın imajını yıkmaya çalışıyor.

2- AK Parti tabanına 28 Şubat zulmünü ve başörtüsünü yasağını hatırlatıyor.

3- '**Meral Akşener, Millet İttifakı'nda muhafazakârların haklarının koruyucusu**' algısının oluşmasının önüne geçmeye çalışıyor.

HDP VETOSU

Oyları yükselişte olduğu ve kadın olması nedeniyle cumhurbaşkanı adaylığında favori gösterildiği bir sırada **Meral Akşener**, cumhurbaşkanı adayı olmadığını, başbakanlığa talip olduğunu açıkladı. Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ise bunu, “**HDP tarafı hanımefendinin cumhurbaşkanı adaylığını asla kabul etmeyeceğini zaten açıklamıştır. Yani bir anlamda HDP, Millet İttifakı’ndaki gizli ortaklık hakkını kullanarak bu hanımefendiyi veto etmiştir**” diye değerlendirdi.

Yine İYİ Parti cephesine döndüm. “**Oylarımız yükseliyor. Bu taktirde bizi yumuşak karnımız olan HDP üzerinden hedef aldı. Milliyetçi tabanı ürkütmeyi amaçladı. Ama HDP konusu bizim tabanımızda zaten satın alındı**” yanıtını verdiler.

TERS AÇI

Meral Akşener, cumhurbaşkanı adaylığında tam da favori hale gelmişken neden cumhurbaşkanı adayı olmadığını açıkladı? Kafanızı karıştıran bu soruyu hem İYİ Partililere hem de CHP’lilere sordum.

Ortak bir yanıt verdiler.

“**HDP’nin tutum belgesi 27 Eylül Pazartesi günü açıklanacaktı. HDP’nin tutum belgesinde cumhurbaşkanı adayı çıkarılmayacağını açıklanacağı, bunun da HDP’nin Kılıçdaroğlu’na desteği olarak yorumlanacağı anlaşılmıştı. Akşener, 24 Eylül Cuma günü CHP’ye yakın olan Halk TV’ye çıkararak bu kararını açıkladı. Böylece ön almış oldu. Eğer HDP’nin tutum belgesini açıklamasından sonra bu çıkışı yapsaydı o zaman HDP’nin arkasına takılmakla suçlanacaktı. Çok iyi bir zamanlama ile bu hamleyi boşa çıkardı.**”

Önemli bir değerlendirme olarak gördüğüm için paylaşmak istedim.

ERDOĞAN’IN ANAYASA TALİMATI

Halkın gündeminde yeni Anayasa ve sistem tartışmaları yok ama partilerin öncelikli gündemi bu iki konu.

Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, AK Parti MYK’da üstüne basa basa şu talimatı veriyor.

“**Yeni anayasa konusunda samimiyiz arkadaşlar. Anayasa’nın ilk dört maddesi korunacak. Yeni anayasa, Başkanlık Sistemi üzerine inşa edilecek**” diyor.

Böylece yeni anayasada AK Parti’nin iki kırmızı çizgisi ortaya çıktı.

Bu arada AK Parti yeni anayasa çalışmasını tamamladı. **Erdoğan**’ın kırmızı çizgileri korundu. Ancak **Erdoğan, Bahçeli** ile görüşmeden kamuoyuna açıklanmasını istemiyor.

ALPAY'IN İKRAMI NE OLDU?

Bir dönemler futbolcu olarak sahalarda fırtına gibi esen **Alpay**, şimdi de siyasette başarılı bir performans ortaya koyuyor.

AK Parti grubundan çıkışta, bir grup gazeteci Cumhurbaşkanı **Erdoğan** ile selamlaştık. **Erdoğan**, “**Alpay bir şeyler ikram edecekmiş, buyurun**” dedi. Biz teşekkür ettik. **Erdoğan** partililerle birlikte **Alpay**'ın, Meclis İdare Amiri odasına geçti. “**Kahve bahane, sohbet şahane**” diye yenilenden içilenden ziyade milletvekilleri ile **Erdoğan** arasında tatlı bir sohbet geçmiş. Ama bu arada aklımız ne yenilip içildiğinde kalmadı değil. **Alpay**, İzmir Kemalpaşa'daki evinin bahçesinde yetişen doğal ürünlerden ikram etmiş. Masada domates, salatalık, ev yapımı sarma, İzmir gevreği varmış. Ha bir de **Ramazan Can**'ın getirdiği Kırıkkale'nin ünlü Hasandede ve Sungur tipi üzümlerinden ikram edilmiş.

Esfender KORKMAZ

Otokrasi yolsuzluğu besliyor!..

8 Ekim 2021 Cuma

Lübnan, ağır bir ekonomik kriz yaşıyor. Lübnan Dinarı sürekli değer kaybediyor. Bir dolar 1527,84 Lübnan Dinarı oldu. Evlere günde bir-iki saat ancak elektrik ve su verilebiliyor. Lübnanlılar yurt dışına göç kuyruğuna girdi. Ama öte yandan; Pandora Papers belgelerinde Lübnan Başbakanı Necip Mikati'nin de vergi cennetine para kaçırdığı belirtiliyor.

Lübnan'da cemaatçi toplum kurgusu, güçlü bir Lübnan kimliğinin oluşmasını engelledi. Demokrasi oturmadı.

Pandora Papers'te, İngiltere eski Başbakanı da var. Ancak açıklanan yüksek meblağlar demokrasinin olmadığı dikta rejimlere aittir. Bunlar arasında Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve ailesi, Ürdün Kralı Malibu, Kenya Devlet Başkanı Uhuru Kenyatta, Pakistan Başbakanı Imran Khan'ın kabine bakanları ve aileleri yer alıyor.

Dünyada yolsuzluk demokrasinin olmadığı dikta rejimlerde daha fazla yeşerir. Çünkü halkın siyasi tercihler yoluyla ve meclisin denetimi yoktur.

Ne var ki; dünyada yolsuzluk sonuçlarına bakarsak; özellikle devleti kendi malı gibi kullananlardan hiç birisi cezasız kalmamıştır. Eski adı Zaire, şimdiki Kongo Demokratik Cumhuriyetinde Diktatör **Mabutu** 1965 yılından 1997 yılına kadar iktidarda kaldı. Mabutu 1997 yılında önce Togo oradan da Fasa sınır dışı edildi. Kendisini ve beraberindekilerin ülkenin yeraltı zenginliklerinden 10 milyar doların üstünde kişisel servet edindikleri açıklandı. İç harbinde etkisi olmakla birlikte, yolsuzluklar son 20 yılda ülkede büyüme ortalama yılda yüzde 2.1 oranında küçüldü.

Hüsnü Mubarek; 2011 yılında kendisi ve oğulları tutuklandığında, iki oğlunun İsviçre bankalarında 34 milyar doları olduğu anlaşıldı. Amerika'nın Sesi Radyosu Hüsnü Mübarek ve ailesinin 70 milyar dolar malvarlığı olduğunu açıklandı.

Arap Baharı ile devrilen Tunus Devlet Başkanı **Zeynel Abidin Bin Ali** ve ailesi 23 yıl boyunca Tunus'u demir yumrukla idare etti. 15 Milyar dolar serveti sorgulandı.

Kaddafi'nin Kanada'da 2.4 milyar doları, Avusturya'da 1.7 milyar doları, İngiltere'de 1 milyar doları ilgili devletler tarafından donduruldu. Yemen'i 30 yıl boyunca yöneten Saleh'in, 32 milyar doları olduğu öne sürüldü.

Yolsuzluk alanında uygulamada ve yabancı menşeli raporlarda, Türkiye ile ilgili tenkitler var.

Türkiye'de Sayıştay 2018 yılı Raporu basında yer aldı. *Bu raporda; "kamuda Hizmet dışında kullanılmak üzere yabancı menşeli araçlar kiralandı; belediyelere ait yerler ihalesiz verildi; yardım yapılan dernek ve vakıfların faaliyetlerine ilişkin herhangi bir bilgiye yer verilmedi; bazı karayolu ihalelerinde devlet zarara uğratıldı; Maliye'de 'iç kontrol' yapılmadı, 'Özel hastanelerde hasta ya da yıllık izinde gözüken doktorlar ameliyat yaptı ve bu işlemler Sosyal Güvenlik Kurumuna (SGK) fatura edildi" deniliyor.*

Avrupa Birliği Raporlarında, 2002 yılında AB' ye uyum gerekçesiyle çıkarılan kamu ihale kanununun, 2019 yılına kadar 50'si kanun ve gerisi kararname olmak üzere 186 kez değiştiği tenkit edildi. Şubat 2019 ayındaki Avrupa Parlamentosu (AP) Dış İlişkiler Komitesi'nde Türkiye raporunda Türkiye'de yolsuzluğun birçok alanda yaygın olduğu vurgulandı ve bir önceki raporda yer alan uyarılar hatırlatıldı.

2019 Nisan sonunda; OECD (Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı) yabancı kamu görevlilerine rüşvet konusunda; *"Türkiye'nin sürekli olarak OECD Rüşvetle Mücadele Sözleşmesinde belirtilen kilit hususlara uymaması ve yurtdışı rüşvetle mücadele kanunlarını uygulamaması nedeniyle ve Ekim 2019'a kadar herhangi somut adım atılmaması durumunda Rüşvetle Mücadele Çalışma Grubu 2020 yılında Ankara'ya üst düzey bir heyet gönderecektir."* şeklinde uyardı.

Türkiye de en önemli sorun, siyasi iktidarların seçimlerde devlet kaynaklarını, kamuya ait taşıtları ve bütçe kaynaklarını iktidar partisi için kullanmasıdır. Cumhurbaşkanı'nın aynı zamanda iktidar partisi genel başkanı olması ve seçime girmesi demokrasiye sıgacak bir tasarruf olamaz. Ayrıca tüm bakanlar iktidar partisi lehine seçim çalışması yapmaktadır. Bu sorun bugüne kadar hem diğer partilere karşı haksız rekabet oluşturmuş, hem kamu kaynaklarının çarçur edilmesine yol açmıştır. Kaynak kullanımında etkinliğin düşmesine neden olmuştur. Sonuçta kamu hizmetlerini aksatmıştır. Ekonomide ortalama verimliliği düşürmüştür.

İbrahim Kahveci

Doları kim satıyor?

Merkez Bankası 23 Eylül'de faizleri 100 baz puan ile yüzde 18,0 seviyesine düşürdü. Ekim ayının başında açıklanan enflasyon ise yüzde 19,58 oranı ile faizlerin üzerinde seyretti.

Bunun anlamı şu: TL'ye yatırım yapanlar faizden para kazanmıyor, tersine tasarruflarından dolayı para kaybediyorlar.

Tasarruf yaparak para kaybetmek önemli.

İyi ama insanlar ve şirketler bu durumdan korunmak için son yıllarda dövizye yönelmişlerdi. Şimdi burada durum nedir? Negatif faiz karşısında bireyler ve şirketler döviz alımına geçtiler mi?

24 Eylül - 01 Ekim arasında yabancı para mevduatları 263,3 milyar dolardan 260,3 milyar dolara geriledi. Aynı tarihte dolar/euro paritesi de 1,17'den 1,16'nın altına düştü. Yani dolar değerlendi.

Yaklaşık 85,5 milyar euronun dolar karşılığı artık daha düşük oldu. Biz buna parite etkisi diyoruz.

Toplam yabancı para mevduatında 3,0 milyar dolarlık düşüş olurken -Yurtiçi Yerleşiklerin- yabancı para mevduatları 235,2 milyar dolardan 232,7 milyar dolara geriledi. Buradaki düşüş 2 milyar 478 milyon dolar. Ama işte bu düşüşün 774 milyon doları parite etkisinden gelirken gerçek döviz satışı 1 milyar 704 milyon dolar oldu.

Evet, yurtiçi yerleşikler Merkez Bankasının faiz indiriminin ardından döviz almamış, tersine döviz satmıştır.

Bu satışın 548 milyon dolarını gerçek kişiler (144,2 milyar\$) ve 1 milyar 155 milyon dolarını da tüzel kişiler (88,5 milyar\$) gerçekleştirmiştir. (Parantez içi rakamlar kalan döviz hesaplarıdır)

Dikkat ederseniz burada döviz satışının ağırlıklı olarak şirketler tarafından yapıldığı görülmektedir.

Yabancılar kısmına bir bakalım.

MB'nin faiz indiriminin belli olduğu 17 Eylül 01 Ekim arasında 616,5 milyon dolarlık DİBS (Devlet İç Borçlanma Senedi) sattıkları görülüyor. Biz zamanlar 43 milyar dolarlık DİBS taşıyan yabancıların artık bu varlıkları da 6,3 milyar dolara gerilemiş oldu.

Şunu hatırlatalım ki, bizim borçlanma senetlerimize yatırım yapan yabancılar son 10 yılda büyük bir kayıp yaşamış oldular.

Yabancıların DİBS satışı karşısında yerli yatırımcının döviz satışı daha yüksek gerçekleşmiş ama o süre içinde dolar/TL 8,45'ten 8,95'e kadar yükselebilmiştir.

Burada swap kısmını boş bırakıyorum. Çünkü orasını Merkez Bankası düşünsün...

Şimdi sormamız gereken sorulara geçelim ve bazı cevaplar arayalım.

Acaba faiz indiriminden önce bile döviz alımı yapan yerli yatırımcı neden negatif faizde döviz sattı?

Yine Merkez Bankası verilerinden bakıyoruz ki, 24 Eylül-01 Ekim arasında TL mevduatlarında da bir düşüş yaşanmış. 1 trilyon 836 milyar liradan 1 trilyon 830 milyar liraya bir gerileme var.

Biz bunu geçmişte de görmüş ve döviz varlıklarındaki bu azalışı dış borç ödeme olarak çözümlemiştik. Acaba benzer bir durum mu var? İleride diğer veriler geldiğinde anlayacağız...

Kurların yükseldiği ama milletin döviz almadığı bir zaman diliminde ortada ters işleyen bir piyasa kuralı olduğu açıktır. Yabancı para hesaplarındaki azalış bir döviz satışından mı yoksa bir dış borç ödemesinden mi kaynaklandığı önemlidir.

Şimdilik bu konuya bir virgül koyalım ve devam edeceğimizi söyleyerek yazıyı bitirelim.

Bakalım bu işin altında ne yatıyormuş? Herkes faiz düşerse dolar yükselir derken neden millet döviz satıyormuş... Bakacağız...

08 Ekim 2021, Cuma

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Akşener'in hayal dünyası

İYİ Parti Genel Başkanı **Meral Akşener**'in başbakan olmak istemesi çok ilgi çekti. Çünkü hem mevcut sistemimizde başbakanlık yok hem de Anayasa parlamenter sisteme göre yapılmamış.

Ama **Akşener**'in hayalperestçe çıkışı çok kişiye mutlaka ilham verdi.

İsterseniz bunlardan bazılarını tahmin edelim.

Mesela, Fetullah Gülen şu anda hem Diyanet İşleri Başkanı, hem Washington Büyükelçisi hem de Milli Eğitim Bakanı olmak istiyordur.

Aslında bu hayalin gerçek olması için gereken örgütlenmeyi yaptığı ve söz konusu alanlarda elinden geleni ardına koymadığı biliniyor.

Mesela, Abdullah Öcalan şu anda hem Diyarbakır Valisi, hem MİT Müsteşarı, hem de cumhurbaşkanı olmak istiyordur.

Geçmişteki davranışlarına ve seslendirdiği hayallerine bakarsanız Öcalan'ın bunları da hedeflediğini görürsünüz.

Gelelim **Kemal Kılıçdaroğlu**'na.

Bu siyasetçi hiç seçim kazanmadan ne olabileceğine bakmaktadır.

Bu açıdan Ankara'daki Külliye'nin telefon santralinde oturmak isteyebilir. Aynı şekilde TBMM'de yoklamaları yapan kâtiplerden biri de olabilir.

GERÇEKLERE BAKALIM

Görüldüğü gibi insanların hayal ufukları ile yetenekleri çoğunlukla çelişir.

Bunu büyük iddialarla siyasete giren ve sonra da küçük kırıklıklarla siyasetten ayrılan isimlerde de görebiliriz.

Meral Akşener, İYİ Parti'yi kurmadan önce mevcut bütün partilerde görev yaptı.

Mesela AK Parti'nin kurucuları arasında da vardı.

Bu bakımdan şimdi AK Parti'den ayrılıp yeni partiler kuran **Babacan**'ı ve **Davutoğlu**'nu hafife almayalım.

Akşener başbakan olmak istediğine göre kim bilir Babacan neler neler olmak istiyordur?

Biz bütün bu hayalperestleri bırakıp gerçeklere bakalım.

Gerçeklerin başında da Cumhurbaşkanı **Erdoğan** geliyor. Eğer o isterse Meral Akşener her şey olabilir ama belli ki başbakan olamaz.